

La ciutat: Amsterdam

La ciutat és un organisme viu, és aquell espai físic i social on es produeixen els escenaris per tal que les persones convivim, es relacionin, intercanvin informació i es produeixi el coneixement, la cultura i la democràcia. De com es produeixen aquests processos hi té molt a veure amb la manera com s'organitza una ciutat, del seu model urbà. La forma urbana és un reflex de tot plegat, i el planejament s'ha anat redefinint al llarg del segle XIX fins a l'actualitat.

A Europa la ciutat tradicional -o històrica- que arriba fins al segle XIX és compacta, i es basa en la definició i contraposició dels dos conceptes de públic i privat. La ciutat moderna modifica aquesta concepció com a reflex dels canvis que es produeixen amb la industrialització a les primeres dècades del segle XIX. El trencament dels conceptes establerts en el camp de la tècnica, el pensament i de l'estructura social, es traslladen immediatament a al món artístic i urbanístic a través d'intel·lectuals, artistes i arquitectes. La nova ciutat serà el fruit d'una necessitat social i aportarà una nova manera d'entendre l'urbanisme des d'una vessant tècnica, científica i social, entenent la ciutat des de la seva complexitat com un esdeveniment col·lectiu.

Holanda ha estat un dels països capdavanters a l'hora d'aportar noves visions sobre la ciutat i el seu desenvolupament, i Amsterdam la ciutat on es va dur a terme un dels planejaments urbanístics més importants que ha donat lloc al naixement de l'urbanística moderna.

El Pla d'Extensió d'Amsterdam (Algemeen Uitbreidingsplan van Amsterdam AUP) va ser projectat entre 1928 i 1934, i aprovat el 1935. Cornelis Van Eesteren en va ser el seu principal redactor i director del seu desenvolupament i executió a l'Ajuntament d'Amsterdam. Executat anys més tard pel parlament que suposa el conflicte bèl·lic europeu, les dificultats de la postguerra van fer que es vulneressin alguns dels seus principis fonamentals, un fet que ha estat denunciat per molts urbanistes com la causa d'algunes de les crítiques que ha rebut al llarg del temps. Va ser un pla pioner que és avui un pla planejament actual de manera que una de les seves virtuts radica en la vigència dels seus planejaments.

L'AUP es basa en la ciutat oberta (o ciutat jardí) com a superació del model tradicional de parcel·lació tancada del Plan Zuid de Berlage. Aquest mètode model de ciutat expressa els valors d'una nova societat que es desenvoluparà plenament durant la postguerra. Aquesta ciutat del Moviment Modern, amb el descobriment de la ciutat jardí pel costat que es produeix entre la pròpia natura i la ciutat, enfront la ciutat del botxo de Berlage i del nucli antic d'Amsterdam on no hi ha practicament espais verds oberts. Aquesta nova forma urbana s'estructura a partir d'uns elements ordenadors (aigua, verd, infraestructures i edificació), i introdueix una base científica que considera aspectes com la orientació, la distància entre edificis i les infraestructures.

El model de creixement s'executarà per fases temporals successives, de manera que es proposaran sectors projectables com a peços autònoms amb vincles estructurals definits pel pla. Cada sector s'organitza segons elements territorials, que estan travats per infraestructures de mobilitat jerarquitzades, i separats per corredors verds i canals d'aigua. Franges ortogonals, en direcció nord-sud que també segueixen els canals (que tindran diferents funcions), el verd (serà l'element fonamental intervenint a diferents escales, des dels grans arbres verds entre els barris -els parcs- a, la diferència de la seva escala del paisatge fins a la petita del jardí residencial), les infraestructures de mobilitat (es projecta una jerarquia i un sistema de tràfic per al transport públic i el privat) i les edificacions. Es proposen barris de 10.000 habitacles (amb els serveis corresponents) de diferents densitats, i s'establiran les agrupacions d'habitatges, les relacions entre els espais construïts, els carrers, els canals i els jardins. En resum, l'AUP fixa la infraestructura general de suport i defineix l'àmbit, les funcions i les relacions amb la ciutat dels barris, que s'aniran desenvolupant temporalment.

Les pautes que fixa l'AUP del 1935 són flexibles, de manera que tot i que la estructura social ha canviat, el pla té la potestat d'admetre modificacions per tal d'adaptar-se a les necessitats del moment. Han passat ja 70 anys des de la seva aprovació i 50 de la construcció dels darrers barris de postguerra, de manera que ens trobem actualment en una fase de rehabilitació i d'estudi de noves propostes per aquests barris.

E: 1/50.000

ANÀLISI

la ciutat, Amsterdam

01

LINKS CONNEXIONS transformant barreres